12720 ـ كىيىمىگە نىجاسەت يۇقۇپ قالسا قانداق قىلىشى كېرەك؟

سۇئال

تېزلىكتە ياكى ئادەتتە كىچىك تەرەت قىلغاندا ئاستىدىكى ئىشتان ياكى كۇسارغا سۈيدۈك تامچىلىرى چاچراپ كەتسە قانداق بولىدۇ؟. بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمەن.

1-ئىنسان ئۆزىنى پاكلاش ئۈچۈن يۇيۇنۇش كېرەك بولامدۇ؟.

2-بۇنداق ئىش يۈز بەرگەندە ئىنسان ئىچ كىيىمىنى ئالماشتۇرامدۇ ياكى سۈيدۈك چاچرىغان يەرنى يۇيىۋېتەمدۇ ياكى ئاستى تەرەپنى تولۇق يۇيامدۇ؟.

3-ئىچ كىيىمگە سۈيدۈك چاچراپ كەتكەن مۇسۇلمان قانداق نامаз ئوقۇيدۇ؟، شۇ ھالەتتە نامаз ئوقۇغان بولسا ئوقۇغان نامىزى قوبۇل بولامدۇ؟.

4-مۇسۇلمان كىشى كىيىمىنىڭ سۇيدۇك چاچراپ كەتكەن ئورۇننى يۇغان ياكى يۇمىغانلىقى توغرىسىدا شەكلىنىپ قالسا قانداق قىلىدۇ؟. بۇنىڭ نامازنىڭ توغرا بولىشى ۋە تاھارەتنىڭ مۇكەممەل بولىشىغا تەسىرى بولامدۇ؟.

5-كىيىمىنىڭ سۇيدۇك چاچراپ كەتكەن ئورۇننى يۇغان ياكى يۇمىغانلىقى توغرىسىدا شەكلەنگەن ھالەتتە نامаз ئوقۇغان كىشى نامازنى قايتىدىن ئوقۇيامدۇ؟، ئۇ كىشىنىڭ مۇشۇنداق ھالەتتە قۇرئان كەرىمنى تۇتۇشى ۋە تىلاۋەت قىلىشى دۇرۇس بولامدۇ؟.

6-مۇشۇنداق ھالەتتە ئۇ كىشىنىڭ قىلىشى چەكلىنىدىغان ئىشلار قايسى؟ مېنىڭ شەكلىرىمنى يوق قىلىپ، بۇ ھەقتە ئوچۇق پەتىۋا بېرىشىڭلارنى ئۈمىت قىلىمەن؟.

ئىنچام جاۋاپ

1-مۇسۇلمانىڭ نىجاسەتلەردىن يىراق بولۇپ، كۆچىنىڭ يېتىشچە نىجاسەتتىن ساقلىنىشقا ئۇرۇنۇشى ۋاجىپ بولىدۇ.
2-ئىنسانىڭ كىيىمىگە نىجاسەت يۇقۇپ قالسا، بۇنىڭ ئۈچۈن ئىنسانىڭ يۇيۇنىشى كېرەك بولمايدۇ.
3-نىجاسەتنى يوق قىلىش دېگەن نىجاسەت يۇقۇپ قالغان ئورۇننى نىجاسەتنىڭ ئەسىرى يوقالغانغا قەدەر يۇيۇش بىلەن بولىدۇ.
4-نامازنىڭ سەھىھ بولىشى ئۈچۈن نىجاسەتتىن پاك بولۇش شەرتتۇر. ئەگەر نىجاسەتتىن پاك بولمىسا ئۇ كىشىنىڭ نامىزى باتىل بولىدۇ.
5-ئىنسانىڭ كىيىمىگە نىجاسەت يۇقۇپ، سۈيدۈك تېمىپ كەتكەن بولسا، نىجاسەت يۇقۇپ قالغان ئورۇننى نىجاسەت

يوقالغانغا قەدەر يۇيۇش كېرەك، يۇيۇلماي قالغانلىرى بولسا ئەپۇ قىلىنىدىغان ئاز نىجاسەتنىڭ قاتارىدىن ھېسابلىنىدۇ.
6-ئىنسان نىجاسەتنى تازىلىدىمۇ ياكى تازىلىمىدىمۇ بۇنىڭدا شەكلىنىپ قالسا، ھۆكۈم ئىشەنچىگە ئاساسەن بولىدۇ، نىجاسەت بار دېگەن ئىشەنچىسى كۈچلۈك بولسا نىجاسەت بولىدۇ، پاكىزلىدىم دېگەنگە ئىشەنچىسى كۈچلۈك بولسا پاكىزلىغان بولىدۇ، ئۆزىنىڭ پاك ئىكەنلىكىگە ئىشەنچ قىلىپ، ئاندىن كېيىمگە نىجاسەت يۇقۇپ قالغاندىمۇ دەپ شەكلىنىپ قالسا، ئۇ كىشىگە دېيىلىدۇكى: پاكلىق ئەسلى بولغاندىكىن پاكلىق ئىشەنچلىك بولىدۇ.
7-ئىنسان كېيىمگە نىجاسەت يۇقۇپ قالغانلىقىنى نامازدىن بىكار بولغاندىن كېيىن بىلگەن بولسا، ئوقۇغان نامىزى توغرا بولىدۇ.
8-كېيىمگە نىجاسەت يۇقۇپ قالغان كىشىنىڭ نامازى ئوقۇشى توغرا بولمايدۇ، ئەمما قۇرئان تىلاۋەت قىلىش قاتارلىق ئىشلارنى قىلسا بولىدۇ.

تەپسىلى جاۋاپ

ـ نىجاسەتتىن ساقلىنىشنىڭ ۋاجىپ ئىكەنلىكى:

مۇسۇلمانىنىڭ نىجاسەتلەردىن يىراق بولۇپ، كۆچىنىڭ يېتىشچە نىجاسەتتىن ساقلىنىشقا ئۇرۇنۇشى ۋاجىپ بولىدۇ. ئىبنى ئابباس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ھەدىس بايان قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئىككى قەبرىنىڭ يېنىدىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ مۇنداق دېدى: «بۇ ئىككى قەبرىدىكى كىشى ئەلۋەتتە ئازابلىنىۋاتىدۇ، بۇلار كۆرۈنۈشتە چوڭ بولغان بىر ئىشتا ئازابلانماۋاتىدۇ، ئەمما ئىككىسىنىڭ بىرى كېچىك تاھارەتتىن پاكلانمايتتى(سۆيدۈكتىن تولۇق ساقلانمايتتى) يەنە بىرى: كىشىلەر ئارىسىدا گەپ توشۇپ سۇخەنچىلىك قىلاتتى». [مۇسلىم رىۋايىتى تاھارەت بابى 439 ـ ھەدىس].

كېچىك تاھارەتتىن پاكلانمايتتى دېگەنلىك: سۆيدۈكتىن يىراق بولمايتتى ۋە تولۇق ساقلانمايتتى دېمەكتۇر، شۇنىڭ ئۈچۈن كېيىمگە ۋە بەدىنگە سۆيدۈك چاچراپ كەتمەيدىغان ھالەتتە بولسا ئۆرە تۇرۇپ سىيسە دۇرۇس بولىدۇ.

كېيىمگە نىجاسەت يۇقۇپ قالغان كىشىنىڭ يۇيۇنشى كېرەك بولامدۇ؟

دېگەن سوئالغا كەلسەك:

1-كېيىمگە نىجاسەت يۇقۇپ قالغان كىشىنىڭ يۇيۇنشى كېرەك بولامدۇ؟. ئىنسانىنىڭ كېيىمگە نىجاسەت يۇقۇپ قالسا، بۇنىڭ ئۈچۈن ئىنسانىنىڭ يۇيۇنشى كېرەك بولمايدۇ. چۈنكى نىجاسەت دېگەن تاھارەتنى بۇزىدىغان ياكى يۇيۇنۇشنى ۋاجىپ قىلىدىغان ئىشلاردىن ئەمەس، جۇنابەت قاتارلىق ئىشلاردىن چوڭ تاھارەت ئېلىش كېرەك بولىدۇ، چوڭ-كىچىك تەرەت ۋە يەلدىن كىچىك تاھارەت ئېلىش كېرەك بولىدۇ، نىجاسەت تاھارەتنى بۇزىدىغان ئامىلدىن ئەمەس، ئىنسان پاك بولۇپ كېيىمگە

نجاسەت يۇقۇپ قالسا، ئىنسان تاھارىتى بۇزۇلغان بولمايدۇ، بۇنداق ھالەتتە ئۇ كىشىگە نجاسەتنى يوق قىلىش ۋاجىپ بولىدۇ.

ئاللاھ تائالانىڭ: وثيابك فطهِّر تەرجىمىسى: «كىيىمىڭنى پاكلا» دېگەن ئايىتى ۋە پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ كىيىمىگە ھەيزنىڭ قېنى يۇقۇپ قالغان ئايالغا: «قانىنى تاتىلاپ ياكى ئۇلاپ چىقىرىۋېتىپ، سۇ بىلەن يۇيۇپ سىقىۋېتىپ ئاندىن ئۇنىڭدا نامار ئوقۇڭ» ، (بۇخارى رىۋايىتى ھەيز بۆلىمى297 ـ ھەدىس) دېگەن ھەدىسىگە كۆرە، ئىنسان كىيىمىگە نجاسەت يۇقۇپ قالسا ئۇنى يوق قىلىشقا بۇيرۇلغان، يۇقۇپ قالغان نجاسەتنى يۇيۇپ سىقىۋېتىش مۇمكىن بولسا، يۇيۇپ سىقىۋېتىش كېرەك.

ـ نجاسەتنى قانداق يوق قىلىدۇ؟.

2-نجاسەتنى يوق قىلىش دېگەن نجاسەت يۇقۇپ قالغان ئورۇننى نجاسەتنىڭ ئەسىرى يوقالغانغا قەدەر يۇيۇش بىلەن بولىدۇ. ئەگەر كىيىمگە نجاسەت يۇقۇپ قالغان بولسا، كىيىمدىن نجاسەت يۇقۇپ قالغان ئورۇننى يۇيۇش كېرەك بولىدۇ، باشقا جايلارنى يۇمسىمۇ بولىدۇ، يۇغان كىيىمنى ئالماشتۇرۇش كېرەك ئەمەس، ئەمما ئالماشتۇرىمەن دەپ قالسا بولىدۇ.

ـنجاسەت يۇقۇپ قالغان كىيىمدە نامار ئوقۇشنىڭ ھۆكمى قانداق بولىدۇ؟.

3-نجاسەت يۇقۇپ قالغان كىيىمدە نامار ئوقۇشنىڭ ھۆكمى بولسا: شۇنى بىلىش كېرەككى، نامازنىڭ سەھىھ بولىشى ئۈچۈن نجاسەتتىن پاك بولۇش شەرتتۇر، ئەگەر نجاسەتتىن پاك بولمىسا ئۇ كىشىنىڭ نامىزى باتىل بولىدۇ. چۈنكى ئۇ كىشى نجاسەت يۇقۇپ قالغان كىيىم بىلەن نامار ئوقۇدى، نجاسەت يۇقۇپ قالغان كىيىم بىلەن نامار ئوقۇغان كىشى ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ رەسۇلى مەقسەت قىلغان ۋە بۇيرىغان شەكىلدە نامار ئوقۇغان بولمايدۇ. سەھىھ ھەدىستە: پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «كىمكى دىندا بىز بۇيرۇمىغان ئىشنى قىلىدىكەن ئۇ ئىش رەت قىلىنىدۇ».

كىيىمگە يۇقۇپ قالغان نجاسەتنىڭ ئەھۋاللىرى:

1-كىيىمدىن مەلۇم جايغا نجاسەت يەتكەنلىكىگە ئىشەنچ قىلسا، نجاسەت يەتكەن شۇ ئورۇننى يۇيۇش ۋاجىپ بولىدۇ.

2-مۇشۇ ئورۇنغا نجاسەت يەتتى دەيدىغان ئىشەنچسى كۈچلۈك بولىشى كېرەك.

3-ئىنسانىنىڭ نەزىرىدە نجاسەت يەتكەن ئورۇندا ئېھتىماللىق بولسا، ئىككىنچى ۋە ئۈچىنچى ھالەتتە، ئىنسانغا كۈچلۈكنى تاللاش كېرەك بولىدۇ، نجاسەت يەتكەنلىكى كۈچلۈك بولسا شۇ ئورۇننى يۇيىدۇ. [ئىبنى ئۇسەيمىنىڭ: "شەرھىل مۇمتى" 2 ـتوم 221 ـبەت].

ـ ئازراق نجاسەتنىڭ ھۆكمى قانداق بولىدۇ؟.

ئاز نجاسەتنىڭ ھۆكمى توغرىسىدا بەزى ئالىملار: ئومۇمەن ئاز نجاسەتتىنمۇ ئەپۇ قىلىنمايدۇ دېگەن.

بەزى ئالىملار بولسا: نجاسەتنىڭ ئازلىرىدىن، بولۇپمۇ بۇنىڭغا ئىنسانلاردىن كۆپ كىشىلەر دۇچ كېلىدىغان بولسا ئەپۇ قىلىنىدۇ دېگەن، بۇ ئەبۇ ھەنىپە رەھىمەھۇللاھنىڭ قارىشى ۋە شەيخۇل ئىسلام ئىبنى تەيمىيە رەھىمەھۇللاھنىڭ قارىشىدۇر، بۇنىڭدىن پاك بولۇشقا رىئايە قىلىنغاندا كۆپ قىينىچىلىق پەيدا بولىدۇ. بۇ توغرىدا ئاللاھ تائالا مۇنداق دېگەن: وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ تەرجىمىسى: «ئاللاھ تائالا دىندا سىلەرگە قىينىچىلىق قىلمىدى». [سۈرە ھەج 78 ـ ئايەت].

ئەبۇ ھەنىپە رەھىمەھۇللاھ ۋە شەيخۇل ئىسلام ئىبنى تەيمىيە رەھىمەھۇللاھنىڭ بۇ قارىشى توغرىدۇر " دائىم سۈيدۈك تېمىپ تۇرىدىغان كېسەلگە مۇپتىلا بولغان كىشى كۆچىنىڭ يېتىشچە ئۇنىڭدىن ساقلىنىشقا تېرىشىدۇ، ئۇنىڭ ئازراقلىرىدىن ساقلىنىش قىيىن بولغانلىقى ئۈچۈن ئۇ ئەپۇ قىلىنىدۇ".

ئىنسانىنىڭ كىيىمىگە نجاسەت يۇقۇپ، سۈيدۈك تېمىپ كەتكەن بولسا، نجاسەت يۇقۇپ قالغان ئورۇننى نجاسەت يوقالغانغا قەدەر يۇيۇش كېرەك، يۇيۇلماي قالغانلىرى بولسا ئەپۇ قىلىنىدىغان ئاز نجاسەتنىڭ قاتارىدىن ھېسابلىنىدۇ. [ئىبنى ئۇسەيمىنىنىڭ: "شەرھىل مۇمتى" 1 ـ توم 382 ـ بەت].

ئاز نجاسەتنىڭ بەلگىلىمىسىنى بېكىتىش نورمال ئىنسانلارنىڭ نجاسەت دەپ ئېتىبارغا ئالغىنىغا كۆرە بولىدۇ، ئۇلار كۆپ دېسە كۆپ بولىدۇ، ئاز دېسە ئاز بولىدۇ.

شۇنىڭغا ئاساسەن مۇنداق دېيىلىدۇ: ئىنسانىنىڭ كىيىمىگە سۈيدۈك تېمىپ كەتكەن بولسا، كىيىمىدىن سۈيدۈك تېمىپ كەتكەن ئورۇن نجاسەت تۆگىدى دېگەنگە قەدەر يۇيۇلىدۇ، يۇيۇلماي قالغان ئورۇنلار بولسا يۇقىرىدا بايان قىلىنغاندەك ئەپۇ قىلىنىدىغان نجاسەتنىڭ قاتارىغا كېرىدۇ. ھەممىدىن توغرىنى ئاللاھ تائالا بىلگۈچىدۇر.

ـ كىيىمىگە نجاسەت يۇقۇپ قالغانلىقىنى بىلمىگەن كىشىنىڭ ھۆكمى قانداق؟.

شەيخ ئىبنى باز رەھىمەھۇللاھدىن: ئىنسان كىيىمىگە نجاسەت يۇقۇپ قالغانلىقىنى بىلمىگەن بولسا قانداق قىلىدۇ؟ دەپ سورالغاندا، شەيخ مۇنداق جاۋاپ بەرگەن: "ئىنسان كىيىمىگە نجاسەت يۇقۇپ قالغانلىقىنى نامازدىن بىكار بولغاندىن كېيىن بىلگەن بولسا، ئوقۇغان نامىزى توغرا بولىدۇ. چۈنكى پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام نامازدا تۇرغاندا جەبرائىل ئەلەيھىسسالام پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامغا: ئايىغىدا نجاسەت بار ئىكەنلىكىدىن خەۋەر بەرگەندە، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئايىغىنى سىلىۋەتكەن ئاۋۇالقى نامىزىنى قايتىدىن ئوقۇمىغان، شۇنىڭغا ئوخشاش ئەگەر نجاسەتنى نامازدىن بۇرۇن بىلگەن بولسا، ئاندىن ئۇنتۇپ قىلىپ نامازنى ئوقۇغان بولسا، نجاسەت بولغانلىقىنى نامازدىن كېيىن ئېسىگە ئالغان بولسا، نامازنى قايتىدىن ئادا قىلىش

كېرەك بولمايدۇ. بۇ توغرىدا ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا تەرجىمىسى: «پەرۋەردىگارىمىز! ئەگەر بىز ئۇنۇتساق ياكى خاتالاشساق (بىز ئۇنتۇش ياكى سەۋەنلىكتىن ئەمرىڭنى تولۇق ئورۇنلىيالمساق)، بىزنى جازاغا تارتمىغىن». [سۈرە بەقەرە 286 ـ ئايەت.]

ئەمما نامازدا تۇرۇپ كېيىمىدە نىجاسەت بولغانلىقىدىن شەك قىلسا، ئۇ كىشى ئىمام بولسۇن ياكى جامائەت بولسۇن نامازنى تاماملىماي تۇرۇپ نامازنى بۇزۇپ چىقىپ كېتىشى توغرا بولمايدۇ". ["شەيخ ئىبنى باز پەتىۋالىرى" 12 ـ توم 396 ـ 397- بەتلەر].

كېيىمىدىن نىجاسەتنى يوق قىلغانلىقى توغرىسىدا شەكلىنىپ قالغان كىشىنىڭ ھۆكمى.

4-كېيىمىدىن نىجاسەتنى يوق قىلغانلىقى توغرىسىدا شەكلىنىپ قالغان مەسىلىدە: ئىنسانىنىڭ كېيىمىگە نىجاسەت يۇقۇپ قالغان بولسا، بۇ ئەسلى بولىدۇ، ئۇ نىجاسەتنى يوق قىلىپ بولغىچە بۇ ئەسلى ئىشەنچ بىلەن بولىدۇ، بۇ ئىشەنچىنىڭ يوق بولشى نىجاسەتنىڭ يوق بولشى بىلەن تۈگەيدۇ، ئىنسان نىجاسەتنى تازىلىمىدىمۇ ياكى تازىلىمىدىمۇ بۇنىڭدا شەكلىنىپ قالسا، ھۆكۈم ئىشەنچىگە ئاساسەن بولىدۇ، نىجاسەت بار دېگەن ئىشەنچىسى كۈچلۈك بولسا نىجاسەت بولىدۇ، پاكىزلىدىم دېگەنگە ئىشەنچىسى كۈچلۈك بولسا پاكىزلىغان بولىدۇ، ئۆزىنىڭ پاك ئىكەنلىكىگە ئىشەنچ قىلىپ، ئاندىن كېيىمگە نىجاسەت يۇقۇپ قالغاندىمۇ دەپ شەكلىنىپ قالسا، ئۇ كىشىگە دېيىلىدۇكى: پاكلىق ئەسلى بولغاندىكىن پاكلىق ئىشەنچلىك بولىدۇ.

شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "ئىنسان كېيىمىدە ياكى بەدىنىدە نىجاسەت بولغانلىقىغا ئىشەنچ قىلمايدىكەن، ئۇ ئۆزىنىڭ ئەسلىدىكى پاكلىق ھالىتىدە قالىدۇ، بۇ ئەسلىدۇر، بۇنىڭغا بىر ئادەمنىڭ نامازدا قورساقلىرى غولدۇرلاپ تاھارىتى بۇزۇلغاندەك بىر ئىشلارنىڭ پەيدا بولىدىغان توغرىسىدا شىكايەت قىلغاندا پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ئۇ كىشىگە دېگەن مۇنۇ سۆزى شاھىد بولىدۇ: «بىرەر ئاۋازنى ئاڭلىمىغۇچە ياكى بىرەر پۇراقنى پۇرىمىغۇچە نامازنى بۇزۇپ چىقىپ كەتمىگىن».

ئىنسان نىجاسەت بولغانلىقىغا ئىشەنچ قىلالمىسا، ئۆز گۇمانىدا كېيىمى نىجاسەت بىلەن بۇلغىنىپ كەتكەندەك ھېس قىلسىمۇ، ئۆزىنىڭ ئەسلىدىكى پاكلىق ھالىتىدە قالىدۇ، نىجاسەت بولغانلىقىغا ئىشەنچ قىلالمىغان مۇددەتتە ئەسلىدىكى پاكلىق بىلەن بولىدۇ" . [ئىبنى ئۇسەيمىن پەتىۋالىرى" 11 ـ توم 107 ـ بەت].

5-كېيىمىگە نىجاسەت يۇقۇپ قالغان كىشىنىڭ پەقەت نامازغا ئوقۇشى توغرا بولمايدۇ، ھەتتا تاھارىتى بار بولسىمۇ شۇنداق، ئەمما قۇرئان تىلاۋەت قىلىش قاتارلىق ئىشلارنى قىلسا بولىدۇ.

ھەممىدىن توغرىنى ئاللاھ تائالا ياخشى بىلگۈچىدۇر.